

M A A R T 2 0 2 3

Woord van de Bisschop

+ *Everard de Jong*

+ Everard de Jong

Tijdens de workshop *The future of Catholic Thinking on War and Peace* in Nijmegen, die ik 2 en 3 maart mocht bijwonen, en waar ik de keynote address gaf over *self-defence and the principle of non-violence*, werd in discussies terloops gesproken over de “Moral equality of combatants”, een begrip dat ik nog niet kende. Het is geformuleerd door Michael Walzer, in zijn klassieker *Just and Unjust Wars* (1977). Omdat alleen de leiders van de volkeren kunnen besluiten en bevelen tot het voeren van

(een defensieve) oorlog, en daartoe mensen kunnen oproepen tot dienstplicht, is het niet aan de individuele militair om de zinvolheid of kwaadaardigheid van een oorlog te beoordelen. Hij mag, ja moet strijden. Zijn of haar geweten hoeft iemand niet te bedrukken als er iemand gedood wordt, in welke richting er ook gevochten wordt. Datzelfde geweten wordt gerespecteerd als een grond om dienst te weigeren, maar dat is in de praktijk vaak alleen voorbehouden aan mensen die tegen alle militaire inzet zijn.

Over deze moral equality is veel te zeggen. Ik denk alleen al aan het verschil van beleving van de herdenkingsvieringen op het Amerikaanse oorlogskerkhof in Margraten (18.301 graven) en de Duitse *Kriegsgräberstätte* in Ysselsteyn (31.714 graven). Is de eerste vol dankbaarheid en triomfantelijk, de tweede is er een van treurnis en schaamte, hoewel altijd met respect voor de vaak zeer jonge mannen die hun leven gaven voor hun vaderland. Bovendien blijkt dat moral injury groter is bij het inzicht en het gevoel van de individuele militair dat de oorlog niet rechtvaardig is.

Hoe het ook zij, enerzijds komt de krijgsmacht in grote uitvoeringsproblemen als de militairen teveel gaan nadenken over de al of niet rechtvaardige context van de strijd (Rusland), en anderzijds verhoogt het de moraal van de

troepen enorm als ze weten dat ze voor een goede zaak vechten (Oekraïne).

Waarom deze inleiding?

Omdat in het vierde hoofdstuk van het evangelie van Johannes, dat we lezen op de vierde zondag van de Veertigdagentijd, en dat vertelt over de genezing van de blindgeborene, wordt gesproken over “ziende blind zijn”. We nemen als mensen heel selectief waar. Filosofen stellen dat we altijd een a priori opgebouwde gepercipieerde werkelijkheid hebben, een paradigma, dat voorafgaat aan nieuwe waarnemingen. Alle nieuwe intel komt via dat kader binnen, waarbij het oude zicht op de werkelijkheid onbewust wordt “verdedigd”: een nieuwe waarneming die bij de “oude werkelijkheid” past wordt gemakkelijker geïntegreerd in je “luie bubble...”

In een strijd is het van groot belang je van dit mechanisme bewust te zijn: wat is de waarde en waarheid van jouw actuele kennis? In ieder geval is in de “battle for survival” constante adaptatie aan de realiteit nodig...

Er is daarbij wel een gevaar, en dat is dat in onze postmoderne maatschappij dit “ik en haar werkelijkheid” afgesloten en verward dreigen te raken. Er wordt namelijk beleden dat iedereen het recht heeft op authenticiteit. Dat “dé waarheid” niet meer bestaat. Dat ieder dat wel voor zich uitmaakt.

Dat alles moreel equivalent is. Maar dat verhindert de mogelijkheid tot correctie...

We moeten daarbij overigens constateren dat sommigen wel heel duidelijk de kans krijgen hun ik en haar moraal te manifesteren, terwijl anderen, waaronder christenen, ze maar beter onder stoelen of banken kunnen steken. Blijkbaar maken we allemaal toch nog deel uit van een door anderen gegenereerd "groter verhaal", hoewel die volgens de tijdgeest eigenlijk zouden moeten zijn afgeschaft. Tot zover de *moral equality*.

Mijn oproep aan u allen is dan ook: blijf zelf open nadenken. Roest niet vast. Blijft u vormen.

"Onderzoekt alles en behoudt het goede" (I Thess. 5,21). Volg uw geweten, dat u constant tegen het Licht houdt. Jezus is immers altijd nieuw en actueel... En dan: "De liefde van Christus laat ons geen rust" (2 Kor. 5,14-15). Geef anderen de kans uit hun bubble te komen en kennis te maken met waardevolle inzichten: "Zie, Ik zend u als schapen midden onder wolven; weest dan voorzichtig als slangen en argeloos als duiven" (Mt. 10,6). Maar ook: "Geef renschap van de hoop die in u leeft" (vgl. 1 Pt 3,8-17), in alle vrijmoedigheid (Vgl. II Tim 4,2-5): "Verkondig het woord, dring aan te pas en te onpas, weerleg, berisp, bemoedig, in een woord, geef uw onderricht met groot geduld.

Want er komt een tijd dat de mensen de gezonde leer niet meer zullen verdragen. Zij zullen zich een menigte leraars aanschaffen naar eigen smaak, die hun naar de mond praten. En zij zullen hun oren sluiten voor de waarheid om te luisteren naar allerlei mythen. Maar gij, blijf nuchter bij dit alles, aanvaard uw lijden, doe het werk van een evangelist, wijd u geheel aan uw dienst." •

+ Everard de Jong
Bisschop voor de Krijgsmacht

Woord van de HKA

Uniformen

De nieuwe GV-ers hebben opeens een ander uniform en met de verschillende OPCO's bij elkaar wordt het een kleurig geheel. Maar eigenlijk zouden we als aalmoezeniers ook van tijd tot tijd eens van uniform moeten wisselen, van gedaante mogen wisselen. Kleren maken de man of vrouw.

Zo zou de één wat meer uit zijn schulp mogen kruipen, immers we hebben wel wat te vertellen, anderszins ook niet uit onze vel springen! We mogen aan de weg timmeren, maar in welke mate? Steen en been klagen of alleen een afwachtende houding; wanneer gaat het ons om de knikkers, in elkaars vaarwater zitten, elkaar knollen voor citroenen verkopen? Gaan we op de praatstoel zitten of in een hoek neervleien, hard van stapel lopen en de handen uit

de mouwen steken; open kaart spelen en meer of minder de kat uit de boom kijken. Alles heeft een maat en tijd.

Allerlei gedaantes welke we kunnen aannemen en elkaar ook kunnen ontmoeten, bij elkaar en met elkaar leren over hoe mensen met mensen omgaan. Dat hangt niet van een uniform af, maar heeft te maken met de mens die zich ermee kleedt. •

PERSONALIA

Ronell Bansie is aan het revalideren in het MRC. We wensen haar beterschap, kracht en geduld in dit traject. Hopelijk kan zij straks weer met energie aan het werk op Vormingscentrum Beukbergen.

De Ondersteuningsgroep is qua samenstelling gewijzigd: **Marco Spies** en **Ronell Bansie** zijn er al weer even uit. Wij danken hen voor hun inzet. Hun plaatsen zijn ingenomen door **Suzanne Hagenaars** en **Javelin Zwakhalen**. Succes met deze extra taak!

Erik Sengers is eind januari terugkomen van de inzet in Litouwen. **Guido Brugge** vertrekt 17 april naar dezelfde plek om daar ruim drie maanden de Nederlandse militairen geestelijk bij te staan. Veel succes! Wie hem iets wil sturen: Aalmoezenier Guido Brugge (v 96379) 1(NLD) Det EFP, Napo 610, 3509 VP Utrecht

Per 1 maart is **Erik Sengers** begonnen met zijn werk voor de leerstoel 'Vraagstukken Geestelijk Verzorging bij de Krijgsmacht'. Vrijdag 6 oktober om 16.00 uur is de Inaugurale Rede in Tilburg.

Gert-Jan van Dierendonck is twee weken naar Turkije geweest om de militairen van Eindhoven bij te staan die daar na de aardbeving werden ingezet.

Guido van Dierendonck verblijft tot half april in Groot-Brittanie voor de inzet van de mariniers bij de opleiding van Oekraïense soldaten.

Per 1 april zal **Bart van Gijn** onze nieuwe collega-aalmoezenier worden. Hij wordt geplaatst in Stroe. Elders in deze Nieuwsbrief stelt hij zichzelf voor.

Marika Spruijt-Falke en **Maurice Lagemaat** zullen op 6 april de SPEC-opleiding afronden. Wij wensen hen succes bij de eindoefening. Met extra kennis en kunde zullen zij op hun werkplekken hun taken hervatten. •

Even voorstellen: Bart van Gijn

Binnenkort zal ik in dienst treden en bij dezen maak ik graag van de gelegenheid gebruik mijzelf in het kort voor te stellen. Mijn naam is Bart van Gijn (25) en ik ben geboren en getogen in het Brabantse Uden. Ik ben afgestudeerd in de religiewetenschappen aan de RU Nijmegen

en bevind mij momenteel in de eindfase van de masters strafrecht en theologie - laatstgenoemde aan de KU Leuven. Sinds kort woon ik op mezelf in een leuk appartement aan de rand van het Udense centrum, op loopafstand van de Sint Petruskerk. Deel van de gemeente Uden is ook vliegbasis Volkel, alwaar ik jeugdprins ben geweest en sinds 2018 bestuurslid ben van de militaire carnavalsvereniging 'De Peelknijpen'. Verder heb ik een relatie met een blonde, Friese schone, Sanne-Esmee, uit de katholieke enclave Sint-Jacobiparochie. Sedert mijn jeugd wilde ik strafrechtadvocaat worden, maar door een samenloop van omstandigheden en uitvoerige contemplatie kwam ik tot het besef dat de Heer mij op een andere wijze wil inzetten: iets met kerk en pastoraat. Omdat ik uit een familie van militairen kom, vond ik de combinatie pastoraat en leger al snel een interessante.

Mijn stage bij de RKGv in 2020 gaf mij de bevestiging dat ik mij op dit vak (of roeping) wilde gaan toeleggen.

Eerder ben ik actief geweest als gemeenteraadslid in Uden - al doe ik nu niets meer met de politiek -, geestelijk verzorger in de ouderenzorg en leraar levensbeschouwing op het vwo. Nu, een aantal jaren na mijn stage, wil ik mij in voltijd gaan wijden aan het pastorale werk bij de landmacht. Tot slot is een grote hobby van mij muziek maken (country, rock 'n roll en gospel) en waar mogelijk blijf ik dit graag in de weekenden doen.

Ik zie ernaar uit eenieder binnenkort te ontmoeten! •

OP MISSIE

(Guido van Dierendonck)

Vanmorgen bij het ontbijt keek ik, twee tafels verder, in de gezichten van twee jonge Oekraïners. Jochies nog, toch minstens achttien jaar, maar zestien zou ik ook geloofd hebben. Het baby-vet was er net vanaf, bij wijze van spreken. Onzeker staarden ze voor zich uit, ze hebben tijdens de hele maaltijd niet gesproken. Misschien waren ze moe, ze hadden gisteren immers de eerste bivak in hun leven afgesloten. Twee nachten in het bos, waarin alle vier de jaargetijden voorbij zijn gekomen en daarbovenop hun marinier-instructeurs met af en toe een nachtelijke verrassing. Misschien dachten ze aan hun leven zoals zich dat afspeelde tot 24 februari 2022. En wat ze sindsdien gezien, gehoord of gevoeld hebben. De filmpjes en foto's die men mij laat zien liegen er niet om. Moeilijk om je ogen droog te houden bij zoveel gruwelijkheden. Misschien dat ze daarom ook wel dachten aan hun nabije toekomst. Zoals die jongeman die ik al enkele dagen bezocht. Hij heeft ondefinieerbare fysieke klachten, de dokter zegt dat hij niets mankeert. Hij vertelde mij dat hij al vanaf begin van de oorlog gevochten heeft als vrijwilliger. "We gaan allemaal kapot," ik citeer zijn letterlijke woor-

Training van Oekraïense soldaten in het Verenigd Koninkrijk

den, maar vooral zijn emoties. "Het heeft geen enkele zin en God? God? Die bestaat niet, kijk maar..." En hij laat gruwelijke foto's zien van lijken, al dan niet geketend en gemarteld aan lantaarnpalen. Toch mag ik ondanks zijn aversie naar Kerk en daardoor naar mij, al enkele dagen hem bezoeken. Ik heb de arts gevraagd zijn klachten serieus te nemen, maar vooral te denken in de richting van stress die vrijkomt, nu hij even uit de oorlog is.

Heel anders dan die oudere man met drie tanden in zijn mond, die foto's van zijn kleinkinderen liet zien. Gelaten en berustend in zijn lot, gedreven Oekraïne te bevrijden van de indringer. Bereid zijn leven te offeren voor een beter bestaan voor zijn dierbaren.

Eind januari kwam ik hier aan, bij Interflex. De training was net begonnen. Een training van

35 dagen aaneengesloten zoveel mogelijk trainen en kennis vergaren. In die 35 lange dagen krijgen de rekruten drie keer een halve dag rust. Verder is het van de vroege ochtend tot de late avond werken. De gemiddelde leeftijd van de eerste rotatie was 33 jaar. 200 mannen in alle vormen en maten, over het algemeen met een slechte conditie. Maar een gedrevenheid en een leergierigheid waar menigeen een puntje aan kan zuigen. De blik in hun ogen echter deed mij oprecht schrikken. Deze blik kende ik enkel van filmbeelden over ernstige oorlogsverhalen: Geen enkele levensvreugde, slechts onze noodlottige plicht vervullen, met vrijwel zeker slechts één uitkomst. Als die dan maar van een Oekraïense held is, dat is wat nu nog telt.

Oprecht onder de indruk was en ben ik nog steeds, van de wijze waarop de mariniers deze training verzorgen. Mariniers, die bekend staan om van alles, maar meestal niet vanwege hun geduld en menselijke betrokkenheid, staan hier lessen te geven die ze maandenlang hebben voorbereid. Alle leerdoelen vanuit de Engelsen verstrekt hebben ze bestudeerd en ver-

taald naar onze eigen lesmethoden. Vervolgens hebben ze lessen in het Engels geschreven die voldoen aan lengte en inhoud. Rekening houdend met het feit dat alles vertaald moet worden door tolken in het Oekraïens. Vervolgens hebben ze lange tijd in Doorn staan oefenen met lesgeven, met echte nep-tolk en nep-gehoor erbij. En nu staan ze dat hier bij Interflex voor het echte te doen. Echt enorm veel respect voor deze lui, die met veel kennis van zaken, geduld en betrokkenheid bij hun cursisten les staan te geven! 100 punten. Indrukwekkend om te zien. Wat mij betreft mogen ze allemaal de verkorte korporaals-opleiding in. Deze betrokkenheid zie ik door alle rangen heen. Overal en altijd is men bezig zoveel als mogelijk in deze training te stoppen, om 'onze' mannen zoveel mogelijk kans te geven. De training is kort, veel te kort. Ons doel is dat ze de eerste fase doorkomen en hope

Bij de operatie Interflex zijn inmiddels enkele geestelijk verzorgers betrokken. Er is een reservist van de Church of England die indien zijn parochiewerk het toelaat af en toe hier is. Er is een priester geboorte van Oekraïne, woonachtig in UK en werkzaam als krijgsmacht aalmoezenier. Hij mag zowel in de oosterse als de westerse ritus voorgaan. Bij hem assisteer ik in de weekenden, indien mogelijk, in de RK-paro-

chiekerk van de krijgsmacht in Catterick. Er wonen hier nogal wat militairen uit alle windstreken verzameld. Verder hebben ook de Denen besloten dat ze hier geestelijke verzorging willen hebben. Hun vader Jacob reist vooralsnog in en uit.

Samen met de reservist (Ben) heb ik een gebedsruimte ingericht welke enigszins lijkt op de oosterse gewoonte. Zonder iconostase, maar wel met enkele iconen (van de Xenos) die ik meegenomen had voor dit doel. Er worden kaarsjes gebrand, er wordt gebeden en ook de gadgets (medailles Michael, sleutelhangers

Christoffel en rozenkransen) zijn zeer geliefd. Ben en ik bidden hier regelmatig of de vespers, of de completen van zijn ritus.

Enkele gv-momenten aangeboden voor onze eigen mannen. Ongeveer de helft komt dan, dat is prima. Verder ben ik vooral nuldlijns aanspreekbaar, over alles wat een mens bezighoudt, dat is in deze dagen, op deze plek nogal wat. Ik ben zoveel mogelijk bij de trainingen aanwezig. Vanwege mijn lange ziekzijn vorig jaar moet ik een beetje op mezelf passen. Dat is vaak het moeilijkste, maar ik heb een harde les geleerd en lijk vooralsnog een goede balans gevonden te hebben.

Eén van de mooiste, indrukwekkendste dingen die ik heb mogen doen hier, is een gebed uitspreken en de zegen geven aan een groep soldaten die klaar waren en die de volgende dag terug zouden vliegen naar Oekraïne. 200 Mannen die in u-vorm staan opgesteld en met je meebidden en ontroerd zijn door de zwaarte en diepte van dat moment. Alleen God is er dan nog....

Aansluitend geef ik ze allemaal een medaille van de aartsengel Michael, patroon van Kiev, beschermers tegen de boosheid en de list van de duivel.

Ze, zeer intens deze weken. Niet alleen voor mij. Daarom ook hebben we na de eerste rotatie gesprekken gevoerd met iedereen. Even de balans opmaken, wat heeft ons geraakt, wat nemen we mee? Aan het einde gaat dat nogmaals gebeuren, maar dan is het de bedoeling dat er collega's vanuit Nederland hier naartoe komen en dat ik deelnemer ben en geen gespreksleider.

Datzelfde heb ik gedaan bij Interforge, een andersoortig training, maar wel van Oekraïners en ook door mariniers. Tevens heb ik daar voor een tweetal marns van gereformeerde huize een bezinning gehouden. Aangezien zij geen slap gv-moment wilden, maar stevige kost, heb ik speciaal voor hen een viering voorbereid. De dag ervoor had ik met één van hen een gesprek en ik merkte dat hij wat vooroordelen had naar ons roomse papen. De viering die ik daarop in elkaar zette, was op de muziek na, letterlijk genomen uit de Lezingendienst van die dag. Na afloop zij hij dat hij de viering zeer mooi en bijzonder vond, maar niet begreep dat ik als Katholiek dit soort teksten kon lezen... Ik was een slechte Katholiek, zei hij als grap. Toen vertelde ik hem dat alles wat we gelezen en gebeden hadden uit het Katholiek Getijdenboek kwam. Nog effe en ik neem hem mee naar Lourdes. •

Stefanie A. Wahl/Thomas Nauerth
Stefan Silber (Hg.)

Papst Franziskus: Mensch des Friedens

Zum friedens-
theologischen
Profil des aktuellen
Pontifikats

HERDER

BOEKBESPREKING

(Erik Sengers)

**S.A. Wahl, S. Silber en T. Nauerth (red.),
Papst Franziskus: Mensch des Friedens.
Zum friedentheologischen Profil des
aktuellen Pontifikats. Herder Verlag 2022.**

Op bezoek in de Abdij Münsterschwarzach, de abdij van Anselm Grün, kocht ik een boek over de vrede-theologie van Paus Franciscus. Mede door de publicaties van Fred van Iersel wisten we al dat er op dat gebied met deze paus iets bijzonders aan het gebeuren is. Toch heeft de Paus tot nu toe geen document geschreven dat alleen over (oorlog en) vrede gaat. De revolutionaire gedachten worden duidelijk als de aanzetten die in verschillende encyclieken, brieven en toespraken worden gedaan bij elkaar worden gebracht, worden geordend, vergeleken met uitspraken van vorige pausen, en doordacht. Dat is wat de auteurs in deze bundel gedaan hebben en het resultaat – aangenomen dat hun interpretatie de juiste richting aangeeft – is werkelijk verbluffend: hier komt een geheel nieuw spreken van de Kerk naar voren dat inspireert en aanzet tot actie. Gezien de omvang van deze boeksignalering zal ik niet alle bijdragen bespreken.

De vrede-theologie van Franciscus kent drie belangrijke lijnen. De eerste is het absolute verbod op kernwapens. Dit is niet nieuw voor de Kerk, want het inzicht dat kernwapens door hun indiscriminatoire karakter en de buitenproportionele vernietiging moreel verwerpelijk zijn was er al langer. Maar deze paus radicaliseert het: waar kernwapens voorheen als afschrikking gedoogd werden, veroordeelt hij bezit en ontwikkeling ervan – radicaal weg ermee. De tweede lijn is de interreligieuze dialoog. Franciscus neemt hier het voortouw om de andere wereldreligies actief aan te spreken op hun vredespotentie (Islam komt van Salaam) en hij wijst erop dat alle mensen niet alleen Gods kinderen zijn maar dat Jodendom, Islam en Christendom dezelfde God erkennen. De auteurs identificeren teksten uit de Koran in zijn encyclieken en de islamitische bijdrage in dit boek spreekt bijzonder warme woorden. De derde lijn is het absolute verbod op geweld, wat de leer van de rechtvaardige oorlog afschaft en transformeert. De Paus wijst erop dat ALLES gedaan moet worden een oorlog te voorkomen, wijst op geweldloosheid als middel en doel. Ook moet er gewerkt worden aan het opbouwen van een rechtvaardige vrede nadat de wapens stilliggen.

**De Paus wijst erop dat ALLES
gedaan moet worden een oorlog te
voorkomen, wijst op geweldloosheid
als middel en doel. Ook moet er
gewerkt worden aan het opbouwen
van een rechtvaardige vrede nadat
de wapens stilliggen.**

Deze laatste lijn van het absolute verbod op geweld leidt bij twee auteurs tot de opmerking dat dit mogelijk consequenties heeft voor de

militaire geestelijke verzorging: kan dit nog wel vanuit de kerk georganiseerd worden onder deze norm? Het is jammer dat deze gedachte niet wordt uitgewerkt, want dan hadden enkele nuances naar voren kunnen komen. De aanwezigheid van de kerk in de krijgsmacht betekent niet dat we de doelen, inzet en middelen van de krijgsmacht ondersteunen. We zijn er om mensen die in deze bijzondere situatie werken bij te staan in hun leven, de dilemma's waarvoor ze gesteld worden, de ervaringen die ze meemaken. Verder zijn we juist geroepen om de boodschap van de vrede van Christus in de krijgsmacht te laten klinken; daarbij gaat het ook om moraliteit, menselijke waardigheid, wapengebruik, interreligieuze respect – ook in relatie tot de tegenstander. Tenslotte is juist de Duitse zielzorg veel meer burger dan in bij ons, ze hebben de taak om de samenleving in de krijgsmacht aanwezig te laten zijn om ontsporingen zoals in het verleden te voorkomen.

De opmerkingen over de militaire zielzorg worden begrijpelijk als we de context van het boek bekijken: de meeste auteurs zijn verbonden aan Pax Christi Duitsland. Die heeft een kritische houding tegenover de Bundeswehr en de rol van de kerk daarin. Dat leidt regelmatig tot de merkwaardige situatie, dat de Duitse legerbisschop (Mgr. Overbeck van Essen) spreekt op of aanwezig is bij een militaire bijeenkomst, terwijl de voorzitter van Pax Christi (Mgr. Kohlgraf van Mainz) het protest tegen die bijeenkomst aanvoert. Aan de andere kant vroeg ik me af: is Pax Christi Nederland in staat een dergelijk doorwrocht boek af te leveren? Wie kijkt naar de publicaties die PAX op de website aanbeveelt wordt toch wat mismoedig: het zijn veel goede acties waar ze mee bezig zijn, en waar ze trots (voor de subsidiegevers en donateurs?) over berichten, maar de theoretische, laat staan religieuze verdieping van hun werk vinden we er niet. Was Fred van Iersel werkelijk de enige in het Nederlandse taalgebied die hieraan werkte? Dit boek laat in ieder geval zien welk revolutionair potentieel er in de kerkelijke verkondiging zit en hoe belangrijk het is dat er een goede onderbouwing van de inzet voor vrede gegeven wordt. ●

Bezoek Abdij Averbode

(Maarten Schriks)

Op donderdag 16 februari 2023 bezocht ik met de brigade Limburg Noord en Zuid de abdij der Norbertijnen van Averbode. Een deel van de brigade kon mee, een ander deel moest thuis blijven vanwege operationele bezetting. Maar liefst 46 personen zijn meegegaan voor het bezoek aan de abdij.

In 2017 ben ik toegetreden tot de Norbertijner abdij van Averbode (België) als derde ordeling en zodoende heb ik contacten met deze abdijsamenleving. Ik ga daar met enige regelmaat naartoe voor bezinningsdagen, retraite en vorming. Ik haal daar de voeding voor mijn geestelijke leven en spiritualiteit. Tijdens mijn bezoeken aan de brigade kwam het gesprek over abdijsieren en zodoende verhaalde ik over Averbode, de abdij en het bijzondere bier wat prijzen gewonnen had in de internationale bierwereld. Regelmatig bracht ik de bieren mee voor de militairen en na enige tijd werd mij de vraag gesteld door de militairen of ze niet een keer mee konden gaan naar de abdij. Zo gezegd zo gedaan en ik nam contact op met de abt Marc Fierens over de mogelijkheden voor een abdijsbezoek. Hij was direct enthousiast en gaf zijn zegen. Toen kwam covid19 en moesten we het bezoek uitstellen.

Maar vandaag was eindelijk de dag. We hadden een bus besteld om gezamenlijk naar de abdij te gaan maar deze was op het allerlaatste moment kapot en moesten we met vervangend vervoer naar Averbode. Er waren lijsten voor intekening opgehangen en na drie dagen waren deze volzet. Er waren ook mensen die mee wilden maar niet meer mee konden vanwege operationele bezetting. Voor hen wordt nog een vervolg georganiseerd over een aantal maanden om hen ook de gelegenheid te geven voor een bezoek aan de abdij.

De belangstelling was groot op beide brigades en de Commandant gaf direct toestemming om onder werktijd deze dag van ontmoeten en verbinding te organiseren.

We werden om 09:30 ontvangen door abt Marc Fierens en hij leidde ons als groep persoonlijk rond over het abdijs domein. Van de buitenkant door de tuinen langs het abdijscomplex, het washuis, de boerderij, de armenpoort en naar de kerk, de pandgangen, de kapittelzaal, de refter en de sacristie. De abt vertelde over het ontstaan van de orde, over de stichter Norbertus van Gennep (Limburg) en de spiritualiteit van de samenleving, over de zorgen van de toekomst, roeping en geestelijk kerkelijk leven

in onze lage landen in het algemeen. Het was een leerzame rondgang en er werden veel vragen gesteld door de aanwezige militairen.

Om 11:40 namen we gezamenlijk deel met de abdijsamenleving aan de conventsmis in de abdijskerk. We werden speciaal welkom geheten en er werd voor ons gebeden, over ons werk en ons thuisfront. Velen werden zichtbaar geraakt.

Na de eucharistieviering, rond 12:30 uur zijn we direct naar Het Moment gegaan, het horecapunt van de abdij voor de gezamenlijke lunch. De Stichting SKVM bood de lunch aan en een abdijsbiertje. Geweldig dat de SKVM wilde bijdragen aan deze dag om de lunch te vergoeden voor de Brigade KMar Limburg Noord en Zuid. De deelnemers waren erg dankbaar en bedankten de SKVM voor de aangeboden lunch. We hebben heerlijk gegeten en genoten van het abdijsbier. De Brigade gaf ook nog een rondje voor een tweede biertje. Na de lunch gingen de militairen nog naar de abdijswinkel waar bier en andere abdijsproducten werden gekocht als aandenken voor thuis van deze mooie dag. Sommigen gingen nog naar de

kaarsen kapel om een kaarsje te branden bij Onze Lieve Vrouw van Averbode voor een intentie of persoonlijk gebed.

Na afloop heel veel bedankjes en positieve berichten ontvangen van de deelnemers voor de organisatie van deze zinvolle dag. Mijn hartelijke dank aan de SKVM voor de kosten van de lunch voor de militairen. Ze hebben enorm genoten van deze dag. Dankbaar dat ik deze kans kreeg om iets van mijn persoonlijke religieuze leven te laten zien en kennis te laten maken met ons geloof. •

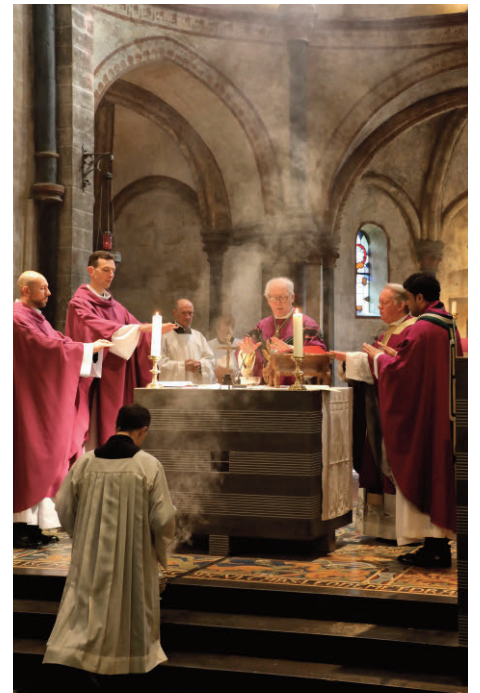
**Na afloop heel veel bedankjes
en positieve berichten ontvangen
van de deelnemers voor de
organisatie van deze zinvolle dag.**

Mis voor de Vrede te Roermond

Op vrijdag 17 maart om 9 uur 's morgen vierde Mgr. de Jong als krijgsmachtbisschop de H. Mis in de Munsterkerk in Roermond voor de slachtoffers van de oorlog in de Oekraïne en de vrede in dit land. Hij geeft daarmee gehoor aan de oproep tot een gebedsestafette van de Commissie van Europese Bisschoppenconferenties (CCEE). De estafette is op 22 februari van start gegaan in Albanië en op 17 maart was Nederland aan de beurt.

De oorlog heeft een grote impact op ons allemaal, zeer zeker leeft dit bijzonder bij de Nederlandse militairen. Namens de RKGv waren we met enkele collega's naar Roermond afgereisd om met de bisschop en de andere aanwezigen in gebed verbonden te zijn. Na afloop werden we in de pastorie van de deken van Roermond gastvrij ontvangen. Er was volop gelegenheid elkaar te ontmoeten en na te praten. Al met al was het een waardevolle ochtend. •

Op vrijdag 7 april 2023 vindt er opnieuw een Goede Vrijdag viering plaats in het Kruiswegpark in Roermond.

Steunstichtingen

SMLB

De voorbereidingen voor de Lourdesbedevaart van mei dit jaar zijn in volle gang. We gaan met een gemêleerd gezelschap op bedevaart, waaronder motorrijders, jonge militairen van opleidingsplekken, VeVa-leerlingen, een delegatie uit het Caribisch Gebied, en vele anderen. De Regimentsfanfare 'Garde Grenadiers en Jagers' zal de bedevaart muzikaal ondersteunen.

NKT

Op **vrijdag 7 april 2023** vindt er opnieuw een Goede Vrijdag viering plaats in het Kruiswegpark in Roermond. Dit jaar is dat voor de 14de keer.

Het Nationaal Katholiek Thuisfront en de dienst Rooms Katholieke Geestelijke Verzorging (RKGv) bij de Krijgsmacht organiseren deze Kruisweg speciaal voor militairen, veteranen en hun gezinnen. Ook de parochianen van de Kapel in 't Zand en de inwoners van Roermond zijn van harte welkom, om biddend en zingend het lijden van Christus te gedenken door symbolisch de weg - de 'Kruisweg' - af te leggen, die Hij op zijn sterfdag ging. De tocht start om 15.00 uur in de Kapel in 't Zand, Parklaan 3 in Roermond. Krijgsmachtbisschop Mgr. Everard de Jong en Hoofdkrijgsmachtaalmoezenier Jean-Paul

Thöni zullen de tocht openen door het aansteken van een uitzendkaars in de kapel In 't Zand. Dit symboliseert de verbondenheid met militairen die uitgezonden zijn om ver van huis, vrede en veiligheid te waarborgen. Daarna begint de wandeling langs de staties in het park. De Kruisweg wordt afgesloten met het leggen van bloemen. Bij deze bloemenhulde herdenken wij iedereen, die door zich in te zetten voor de vrede, het hoogste offer heeft gebracht.

Vanwege de grote verkeersdrukke, ieder jaar op Goede Vrijdag, vanwege het Paasweek-einde, wil het bestuur van het NKT de bezoekers voorafgaand aan de Kruisweg een eenvoudige lunch aanbieden.

U bent dan van harte welkom vanaf 13.00 uur in café/restaurant Parkzicht, waar we ook na afloop van de viering nog in de gelegenheid zijn om elkaar te ontmoeten, onder het genot van een kopje koffie of thee. Bij slecht weer zal de Kruisweg in de Kapel worden gehouden.

Als u wilt deelnemen aan de lunch wilt u zich dan uiterlijk op 31 maart aanstaande aanmelden. Dit in verband met de catering. Aanmelden kan via e-mail: info@katholiekthuisfront.nl of telefonisch: 06-54796857. •

Bijzondere data 2023 (ovb)

Do 6 april	11.00 uur Chrisma-Mis Voorburg
Vr 7 april	15.00 uur Kruisweg Roermond
Do 20 april	10.30 uur Ontmoetingsdag RKGv (start Beukbergen)
21 t/m 28 april	Rome-reis
11 t/m 15 mei	Militaire Lourdesbedevaart
Di 26 september	10.00 uur Regiobijeenkomst Beukbergen
Wo 27 september	10.00 uur Regiobijeenkomst Ermelo (Echoshome)
Do 28 september	10.00 uur Regiobijeenkomst Breda (Trip van Zoutlandt)
Vr 6 oktober	16.00 uur Inaugurale rede Bijzondere Leerstoel
13 t/m 20 oktober	Rome-reis
Za 4 november	11.00 uur Requiemviering Best
7 en 8 November	Corpsdagen RKGv Beukbergen

Een hartelijke groet,
HKA Jean-Paul Thöni

COLOFON

© 2023. Dit is een uitgave van de RKGv.
Redactie Paul Vlaar Stafaalmoezenier

